

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

M-am reîntors acolo, pe unde altădată
Am râs în depărtare, cu vorbe și priviri,
Pe unde sta grădina în soare aplecată,
Cu brațele-ncărcate de crini și trandafiri.

Săgeți, săgeți cocorii, setoși de depărtare,
Plutind prin întuneric, ca și-n trecut plecau.
Îi auzeam prin noapte cum povesteau de soare,
Și vorbele lor, calde, pe mine picurau.

Jur împrejur, pe stradă și-n sânul ei, grădina
Era tot fulgi de pene ai pomilor ce-au vrut
Și s-au zbatut să plece unde-a plecat lumina,
Dar care doar zadarnic din aripi au bătut.

Stau flori uscate și palide pe unde,
În seri de aur, singuri, ades am colindat,
Și tremurau de toamnă aleile rotunde,
Pe care altădată cu pași le-am semănat.

Nimic, nimic încolo, nici stele și nici lună.
Se-nmormânta întregul de viață jefuit.
Doar vântul gol, prin toate, cu mătura în mână,
Strângea arama frunzei s-o ducă la topit.

Virgil Carianopol, *Scrisoare*

Textul 2

Toamna a ajuns să fie, la egalitate cu primăvara, anotimpul meu preferat. În primul rând, pentru că poți, în sfârșit, să respiri. Și să spargi, victorios – sau măcar supraviețuitor – gogoșa în care a trebuit să stai pitit întreaga vară.

Toamna, poți vedea din nou lumea fără să fii sufocat de ea. Poți să-ți ridici capul și să privești reprezentăția frunzelor care-și schimbă culorile. Și asta nu doar pentru că ne-au „dresat”, ani de-a rândul, să facem așa în compunerile de la școală, chiar de la începutul ei, când ne întorceam din vacanțe. Ci pentru că e chiar frumos, odată ce dezvoltă și un ochi pentru natura din jur. Ochi pe care-l aveam și când eram mai mică, dar altfel, mai puțin contemplativ și mai curând posesiv. Mai materialist, să zicem.

Pe atunci, toamna era sursă de adunat diverse. Pentru colecții, căci, în copilărie, trăiam într-o epocă în care colecționam orice. Poate pentru că nu se găseau multe, și atunci nimic nu se arunca, totul trebuia păstrat, reciclat, recondiționat. Era un soi de mentalitate reversă celei a erei hiperconsumului de acum. Colecționam ambalaje, [...] măștișoare, cutii de chibrituri, poleieli, abțibilduri, șervețele. Alții – sticle de parfum. Dar și ghinde și mai ales castane. Din ele se puteau crea, cu bețe de chibrituri, figurine, ne învățaseră la școală. Sau le puteam înfășura în poleială de diverse culori și face din ele pietre prețioase din comori imaginare.

În orice caz, cum venea toamna, cam după 5 septembrie, când începea școala pe atunci, ieșeam la „vânătoare” de diverse prin parc. Țin minte cum mergeam cu ochii în jos, ca teleghidată, atentă să prind o castană mai proaspătă, de-abia ieșită din coaja ei. Mai lucioasă și mai rotundă. Îmi plăceau și cele foarte mici, puii lor, cum le spuneam. Sau rarități, precum cele gemene.

La fel se întâmpla și cu ghindele, cu sau fără căciuli. Și, cu ocazia asta, descoperisem până și frunzele. Nu știu dacă aveam suficientă poezie încât să mă extaziez, ca acum, la infinitel lor nuanțe galben-brun-roșietice. Dar culorile și formele lor variate mă atrăgeau, instinctiv, chiar atunci când mai singurul meu mod de a interacționa cu natura era luarea în posesie a roadelor ei.

Frunzele nu puteau fi colecționate. Erau prea efemere. Dar le puneam într-un vas și stăteau pe masă sau pe raft cu mine, o vreme. Sau le lipeam în ierbarele care ni se cereau la școală. Iar apoi scriam despre ele în compunerile pomenite la început. În care mereu trebuiau atinse aceleași idei, să le spunem: bogăția toamnei, se insista pe faptul că e îmbelșugată. Picturalitatea ei, faptul că „ne bucura” cu „bogăția ei de culori”. Poate din cauza acestor imagini devenite locuri comune nu-i mai puteam gusta direct poezia.

Și, poate, și pentru că, tot cam în fiecare toamnă, studiam „Balada unui greier mic”, de George Topârceanu. În primul rând, toamna era prezentată acolo ca un fel de zgrițuroaică, ce distrugea totul în jur [...].

Dar dincolo de imaginea asta generală, în ochii mei toamna era (și a rămas) vinovată pentru ce-i face greierului. Da, e adevărat, eram educați într-o etică a muncii cu orice preț (pe vremea aceea, se știe, cu toții aveau un loc de muncă – aveau, n-aveau treabă, erau obligați). Dar dacă greierele nu se ridicase la înălțimea acestei nobile posturi, de ce să nu fie, totuși, ajutat? De ce vecina lui furnică era așa o scorpie lipsită de spirit caritabil și de empatie cu semenul ei mai neadaptat? Nu ar fi pățit nimic dacă i-ar fi dat și lui o grăunță, cât de mică...

Iaromira Popovici, *Toamnă, castane, greieri...*, articol publicat pe site-ul www.dilema.ro

Notă: Textul a fost adaptat normele ortografice standard, revista având particularitatea unei grafii care menține scrierea cu „î” în loc de „â”

A.

1. Completează spațiile punctate cu informațiile din textul 2.

2 puncte

Toamna de acum se definește ca eră a, mentalitate opusă celei din copilăria autoarei, aceasta fiind educată într-o etică a

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**

Aripile sunt atribuite

- a. cocorilor.
- b. amintirilor.
- c. pomilor.
- d. vântului.

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**

Obiectele din care se puteau crea, cu bețe de chibrituri, figurine sunt

- a. sticle de parfum.
- b. frunze.
- c. șervețele.
- d. castane.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**

În ultimele două versuri ale poeziei se găsește figura de stil

- a. comparație.
- b. hiperbolă.
- c. personificare.
- d. enumerație.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
În poezie este prezentat un peisaj de primăvară.		
Cocorii povesteau de soare.		
Aleile din serile descrise sunt de aur.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Pentru autoare, toamna din poezia studiată era ca o zgrițuroaică.		
Doar ghindele cu căciuli erau căutate prin parc.		
Furnica din poezia studiată era o scorpie lipsită de spirit caritabil și de empatie.		

8. Crezi că starea de spirit a oamenilor poate fi influențată de un anotimp? Motivează-ți răspunsul, în 50-100 de cuvinte, valorificând unul dintre cele două texte, la alegere. **6 puncte**

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

9. Asociază poezia „Scrisoare” de Virgil Carianopol cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

B.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Conțin diftong ambele cuvinte din seria:

- a. aur, vedea
- b. ei, materialist.
- c. auzeam, poleială.
- d. strângea, poezia.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Seria care cuprinde doar cuvinte derivate este:

- a. altădată, recondiționat.
- b. setoși, înălțimea.
- c. frunzei, teleghidată.
- d. zadarnic, fiecare.

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Secvența subliniată în fragmentul „Toamna, poți vedea din nou lumea fără să fii sufocat de ea.” face referire la o stare de

- a. veselie.
- b. relaxare.
- c. bucurie.
- d. toleranță.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Seria în care cuvintele subliniate sunt omonime este:

- a. „stau flori uscate și palide”; Florile succesului au început să apară în calea ei.
- b. „a trebuit să stai pitit întreaga vară”; S-a întâlnit cu vara din Sibiu zilele trecute.
- c. „cocorii ca și-n trecut plecau”; Ele se aplecau peste balcon.
- d. „o castană mai proaspătă, de-abia ieșită din coaja ei”; Învelișul globului este lucios.

5. Selectează, din fragmentul următor, trei substantive aflate în cazuri diferite, pe care le vei preciza:
„Dar culorile și formele lor variate mă atrăgeau, instinctiv, chiar atunci când mai singurul meu mod de a interacționa cu natura era luarea în posesie a roadelor ei.” **6 puncte**

SUBSTANTIV	PRECIZAREA CAZULUI

6. Alcătuiește o propoziție imperativă, în care substantivul „lumină” să aibă funcția sintactică de atribut (1), și o propoziție negativă, în care adjectivul „palid” să aibă funcția sintactică de nume predicativ. (2). **6 puncte**

(1)

(2)

7. Rescrie secvențele date, transformând construcțiile verbale conform cerinței: **6 puncte**

(1) **Din construcție activă în construcție pasivă:** „Cu ocazia asta, descoperisem până și frunzele.”
(2) **Din construcție pasivă în construcție activă:** „Să fii sufocat de ea.”

(1)

(2)

8. Completează, în spațiile libere, forma corectă a cuvintelor scrise în paranteză, reprezentând mesajul unui colecționar. 6 puncte